

A napnyugati király leánya

*H*ol volt, hol nem volt, valahol napnyugaton volt, volt egyszer egy király. Ennek a királynak az országát Napnyugatiországnak hívták, mert ebben az országban sohasem látták felkelni a napot, csak lemenni. Volt ennek a királynak egy leánya, s ez a leány olyan szép volt, hogy csudájára jártak a világ minden tájkáról. Nemcsak csudájára jártak, feleségül is vették volna jó szívvel a leghíresebb királyfiak, hercegek. De a király kihirdette ország-világnak, hogy csak annak adja leányát, aki páros bajvívásban legyőzi a veres vitézt. Ettől a veres vitéztől mindig félt a király, hogy egyszer majd elveszi tőle az országot, azért akart olyan vitéz embert a vejének, aki legyőzi a veres vitézt. Hiszen jöttek is királyfiak, hercegek s minden rendű s rangú legények, szerencsét próbáltak, de hiába, mert a veres vitéz erősebb volt valamennyinél, s egy esztendő leforgásán éppen kilencvenkilenc vitézt ölt meg. Hirdette azután a király mindenfelé, hogy jöjjön, kinek kedve van az ő leányára s országára, de hirdethette: egy szál legény sem akadott, aki a veres vitézzel kiálljon. Sírta a szegény királykisasszony, sírás volt éjjele-nappala, hogy már most pártában marad egész életére a veres vitéz miatt. Sokat tűnődött, búcsálódott a király is magában, hogy mit tudjon csinálni. Egyszer aztán mit gondolt, mit nem magában a király, megparancsolta a szobaleánynak, hogy öltöztesse fel a királykisasszonyt a legszebb ruhájába, s egyben hívatta az udvari piktort, hogy pingálja le az ő leányát. Felöltözik a királykisasszony aranyos, gyémántos ruhájába, aztán lepingálja a piktort. A képet szépen berámáztatják s alája írják: A napnyugati király leánya "Aki ezt a királykisasszonyt feleségül akarja venni, győzze le a veres vitézt, övé lesz a királykisasszony s a Napnyugatiország." Ezt írták a kép alá, s akkor a király a képet ráköttette egy hűséges emberének a hátára, s mondta neki: - Hallod-e, indulj ezzel a képpel, s addig vissza ne kerülj ide, amíg olyan emberre nem találsz, aki ezt a képet megveszi tőled. De mondd meg annak, akárki fia legyen, úgy vegye meg a képet, hogy mindjárt jöjjön is az én országomba, s verekedjék is meg a veres vitézzel. Elindult a király embere a képpel, ment országról országra, sok helyen megállították, körülfogták, megcsudálták a képet, de amikor megtudták, hogy azért a szép leányért a veres vitézzel kell megverekedni, a legbátrabb emberek is félreódalogtak, mert híre ment volt már az egész világon, hogy a veres vitéz kilencvenkilenc vitézt ölt meg. Hát csak ment a király embere tovább, s addig ment, mendegélt, míg egyszerre csak a Napkeletországba ért, ott is a Napkeletország királyának a városába. Éppen ünnepnapra ért a városba. A népek mentek a templomba, körülfogták a király emberét, csudálták a képet, de mindjárt tovább is állottak. Arra jött a király is az udvarával, azok is

megnézték a képet, ott hagyták, mentek a templomba. Amikor ezek elmentek, jött egyedül a királyfi, megállott ez is a kép előtt, nézte, nézte, a szeme elkezdett káprádzani, s aztán mit gondolt, mit nem, azt mondta nagy hirtelen a király emberének: - Hozza kend föl ezt a képet a palotámba, amit kíván, azt fizetek érte. Mondta a király embere: - Felséges királyfi, ezt a képet pénzzel könnyen megfizetheti, mert csak egy arany az ára, hanem ha megvette, akkor jöjjön velem a Napnyugatiországba, s ott verekedjék meg a veres vitézzel. - Csak hozza kend - mondta a királyfi -, megverekszem én a huszonnégy fejű sárkánnyal is, nemcsak a veres vitézzel. Fölviszik a képet a palotába, a királyfi szobájába leteszik egy asztalra. Ekkor a királyfi leült melléje, s a szemét le nem vette a képről. Csak nézte, nézte, s akkorákat sóhajtott, hogy majd összeduvadott a palota. Aközben hazajött a király a templomból, s nem tudta elgondolni, hogy hol van a fia, miért nem volt a templomban. Aztán asztalt terítettek; várták, várták, de ebédre sem jött. Inast küldöttek utána, de a királyfi kikergette. - Eredj, beteg vagyok! Szalad az inas nagy ijedten a királyhoz, jelenti, hogy mit mondott a királyfi; megijed a király, megy a fiához, s kérdi: - Mi bajod van, lelkem, fiam? Mondta a királyfi: - Beteg vagyok, édesapám. Nézzen erre a képre, ez az én betegségem. - Hej, fiam, ez már csakugyan nagy betegség. Láttam én ezt a képet, olvastam azt is, amit alája írtak, azt is tudom, hogy a veres vitéz kilencvenkilenc vitézt ölt meg már. Vesd ki, fiam, a fejedből ezt a képet, mert bizony te lesz a századik. Mondta a királyfi: - Nem bánom én, lelkem, édesapám, legyek a századik, mégis megverekszem a veres vitézzel. Beszélhetett a király, mintha csak a falnak beszélt volna. - Na, fiam - mondotta a király -, látom, hogy nincsen itthon maradásod, hát gyere, hadd adjak legalább neked olyan lovat, amilyen több nincs kerek e világon. Indul a király, utána a fia, de nem az istállóba vezette a fiát, hanem le a pincébe. Lementek hetvenhét garádicsra, aztán végig a pincén, annak a túlsó szegeltjében szomorkodott egy girhes-görhész ló, alig állott a lábán. - Ez az a ló, édes fiam. Mondta a királyfi: - Édesapám, ne tréfáljon velem, mert nagy az én lelki nyavalyám! De megszólalt erre a ló is: - Hallod-e, királyfi, nem tréfábeszéd az édesapád mondása, csak abrakolj egy hétig, majd meglátod, hogy nincs több olyan ló kerek e világon, mint a te lovad. Fölszalad a királyfi a pincéből nagy örömmel, maga visz le neki szénát, zabot. De a táltos megrázta a fejét. - Nem ezzel élek én, királyfi, hozz nekem mindennap tíz ropogósra sült cipót s egy hordó tokaji bort. Akkor aztán még a csillagot is lerúgom az égről. Két álló hétig ropogós fehér cipóval s tokaji borral traktálta a táltost a királyfi. Akkor azt mondta a táltos: - No, édes gazdám, most már indulhatunk, de előbb búcsúzz el apádtól, anyádtól s minden atyádfiától, mert vagy látod őket valaha, vagy sohase. El is búcsúzik a királyfi mindenkitől. Sírt az apja, sírt az anyja, sírt minden lélek. Sírt egy kicsit a királyfi is. De akkor aztán nagy hirtelen felkapott a táltosra, s elvágatott, hogy

egy szempillantás múlva nem látta emberi szem. Három nap s három éjjel folyton-folyvást repült a táltos, hogy csak úgy zúgott-búgott a levegő, amerre repült. Akkor aztán leszállott a Fekete-tenger hetvenhetedik szigetén. Mondta a táltos: - Édes gazdám, egyél, ha hoztál magaddal ennivalót. Én nem eszem, mert itt nincs márványkő jászol, hanem majd lesz a napnyugati király városában. A királyfi vitt volt a tarisznyájában egy s más ennivalót, nagy hirtelen falatozott abból, aztán ismét felpattant a táltos hátára. A táltos meg egyet ugrott, kettőt szökött, s egy szempillantás múlva leszállott egy magas hegynek a tetején. Mondta a királyfinak: - Nézz le innét, királyfi, mit láatsz? - Látok valami fekete csillagot - monda a királyfi. - Hát az a csillag a napnyugati király városa. - Jaj, lelkem, lovam, sohasem érünk el oda. - Ne félj semmit, csak ülj fel a hátamra - biztatta a táltos -, ott leszünk estére. Felül a királyfi a táltosra, s csakugyan még a nap le sem ment, ott voltak a napnyugati király városában. Ott betértek egy nagy vendégfogadóba, s mindjárt azt kérdezte a királyfi a fogadóstól: - Hé, fogadós, van-e az istállóban márványkő jászol? - Hogyne volna, felséges királyfi - monda a fogadós. Egyszeriben bekötötték a táltost. Adott neki a királyfi ropogós fehér cipót, amennyi belefért, három veder tokaji bort; no meg ő maga is jól megvacsorázott, s aztán lefeküdt. Reggel kimegy az istállóba, s kérdi a lovat: - Mehetünk-e a király udvarába, édes lovam? - Ma még nem, édes gazdám, elébb menjünk el a kovácshoz. Veress patkót a lábamra, hadd rúgjam össze a király udvarát egy kicsit. Elmennek a kovácshoz, s amint mentek az utcán végig, kicsődültek a népek, sajnálkoztak rajta: - Aj, szegény napkeleti királyfi, jobb lett volna otthon maradnod! Oda sem hallgatott. Bement a kovácshoz, hogy ráveressen a táltosra négy aranypatkót, gyémántszeeggel. Hat legény fogta a táltost, hat legény verte a patkót. De mikor ráverték, a táltos csak egyet rúgott, s mind a négy patkó lerepült a lábáról, hogy csak úgy surrogott-burrogott a levegőn keresztül. Hej, megszegyenli magát a kovács! - No - mondja -, így még nem jártam világeletemben! Majd én verem rá a patkót. Na, hanem az öreg kovács rá is verte magyarosan. Próbálta a táltos mindenképpen, de nem tudta lerúgni a lábáról. Erre visszamentek a vendégfogadóba. Csak másnap reggel vágatott be a királyfi a napnyugati király udvarába. A király már ott ült a palota tornácában, mellette a leánya, úgy várták a királyfit. Ott volt az udvaron a veres vitéz is, nagy szürke lován. Mikor a királyfi beugratott az udvarba, a táltos egyszeriben olyan táncra kerekedett, hogy a márványkő, amivel az udvar ki volt rakva, csak úgy porzott. Akkora por kerekedett, hogy a király sokáig nem látta sem a veres vitézt, sem a királyfit. Összemennek a vitézek; viaskodnak, verekednek. Szikrázik a kardjuk, mesterkednek, ravaszkodnak, de eltelik egy óra, eltelik két óra, s egyik sem tudta megvágni a másikat. Hanem mikor éppen delet harangoztak, nagyot ugrik a táltos, éppen a feje fölé a veres vitéznek, s abban a pillanatban a királyfi egy

suhintásra leszeli a veres vitézről a páncélgúnyját. Erre lekiáltott a király a tornácból: - Elég volt ez mára, vitézek! Holnap kezdjétek újra! Elvágta a két vitéz kétfelé, de a veres vitéz utána kiabál a királyfinak: - Megállj, mert holnap a kardom hegyére kerül a fejed!

Elkövetkezik a második nap. Mint a fergeteg, úgy rohant a veres vitéz a királyfira, de bizony nem került a királyfi feje a veres vitéz kardja hegyire, mert a táltos megint olyan ügyesen ugrott föléje, hogy a királyfi egy vágással leszelte a veres vitéznek a jobb karját. Megint lekiáltott a király a tornácból: - Elég volt mára, vitézek! Holnap kezdjétek újra! A veres vitéz a bal kezével felkapta a kardot, s megfenyegette a királyfit: - Megállj, napkeleti királyfi levágád a jobb kezemet, de holnap a bal kezemmel én is levágom a fejedet! Hiszen fenyegetődzhetett, mert bizony levágta harmadnap a királyfi a veres vitéz bal kezét is, pedig az úgy rohant reá, mint a villám. Most már nem félt a veres vitéztől a napnyugati király, hogy elveszi tőle az országát, de bezzeg örvendett is! Hát még a királykisasszony! Mert megtetszett neki erősen a napkeleti királyfi, s amióta meglátta, mindig csak imádkozott: - Bárcsak legyőzné ez a szép királyfi a veres vitézt! Mindjárt meg is tartották a lakodalmat, s lakodalom után a király a vejének adta az országát, s királyságát. Akkor aztán a fiatal pár fölkerelkedett, s elmentek a napkeleti király udvarába, s ott is megtartották a lakodalmat. Két országa lett a királyfinak. Mikor a Napkeletországban megunta, ment a Napnyugatiországba, ha a Napnyugatiországban megunta, ment a Napkeletországba. Igazán jó dolga volt. Még ma is él, ha meg nem halt.